

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

**Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης
& Καταπολέμησης της Φτώχειας**

ΣΥΝΟΨΗ

**Καταγραφής Οικισμών και Πληθυσμού Ρομά
σε εθνικό επίπεδο (έτους 2021)**

Αθήνα, Σεπτέμβριος 2022

Στο πλαίσιο της εκπόνησης της Νέας Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021-2030 (Ε.Σ.Κ.Ε Ρομά 2021-2030) η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, ως αρμόδιος φορέας για το σχεδιασμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης της νέας Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, σχεδίασε το 2021 τη διεξαγωγή μιας πανελλαδικής καταγραφής για τη λήψη επικαιροποιημένων στοιχείων αναφορικά με την υφιστάμενη κοινωνικοοικονομική κατάσταση στις περιοχές της χώρας που διαμένουν κοινότητες Ρομά.

Πρόθεση ήταν η συλλογή στοιχείων έτσι ώστε να αξιοποιηθούν για την περαιτέρω εξειδίκευση των παρεμβάσεων στο πλαίσιο της νέας Εθνικής Στρατηγικής, και του Σχεδίου Δράσης της και της νέας Προγραμματικής Περιόδου (Ε.Σ.Π.Α 2021-2027).

Την καταγραφή του πληθυσμού Ρομά σε εθνικό επίπεδο κλήθηκαν να διεξάγουν οι Δήμοι της χώρας μέσω 2 ερωτηματολογίων που απηύθυνε η Γενική Γραμματεία σε όλους τους Ο.Τ.Α Α' βαθμού της χώρας (332 Δήμοι). Από τους 332 Δήμους του συνόλου της χώρας, 142 Δήμοι (43%) συνέβαλαν στην επικαιροποίηση της καταγραφής πληθυσμού Ρομά συμπληρώνοντας ερωτηματολόγια, 3 Δήμοι (1%) επικαλέστηκαν αδυναμία καταγραφής, 122 Δήμοι (37%) δήλωσαν ότι δεν έχουν Οικισμούς Ρομά και δεν κατέγραψαν πληθυσμό.

Ο πληθυσμός ανέρχεται σε 117.495 μόνιμους κατοίκους και αποτελεί το 1,13% του μόνιμου πληθυσμού της χώρας.

Επισκόπηση Αποτελεσμάτων της Έρευνας

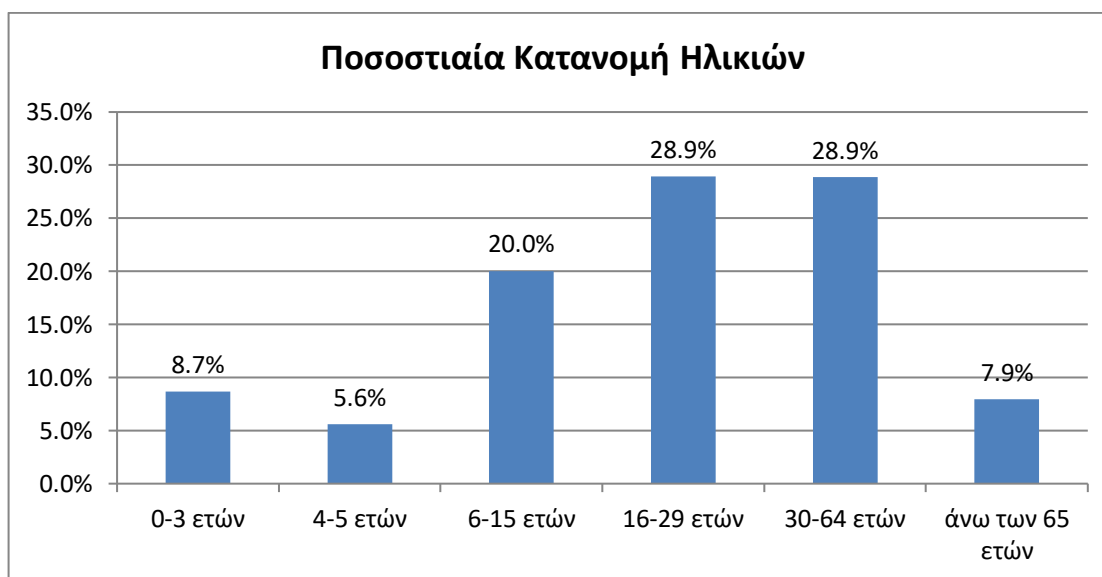
Σύμφωνα με τα επικαιροποιημένα στοιχεία της καταγραφής που παρείχαν **142 Δήμοι** ο συνολικός πληθυσμός Ρομά ανέρχεται σε **117.495 μόνιμους κάτοικους και αποτελεί το 1,13% του μόνιμου πληθυσμού της Χώρας**.¹

Εντοπίζεται και στις 13 Περιφέρειες με υψηλότερα ποσοστά συγκέντρωσης να παρατηρούνται στις Περιφέρειες Αττικής (25%), Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (17%), Θεσσαλίας (14%), Δυτικής Ελλάδας (13%).

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Ακολούθως παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των ηλικιών στο σύνολο του πληθυσμού. Συνάγεται ότι **μόλις το 7,9% του πληθυσμού αντιστοιχεί σε ηλικιωμένους άνω των 65 ετών**. Τέλος, το 57,8% (~58%) του συνόλου του πληθυσμού αποτελούν άτομα ικανά για εργασία ηλικίας 16-64 ετών.

Γράφημα 1. Ποσοστιαία Κατανομή Πληθυσμού ανά Ηλικία

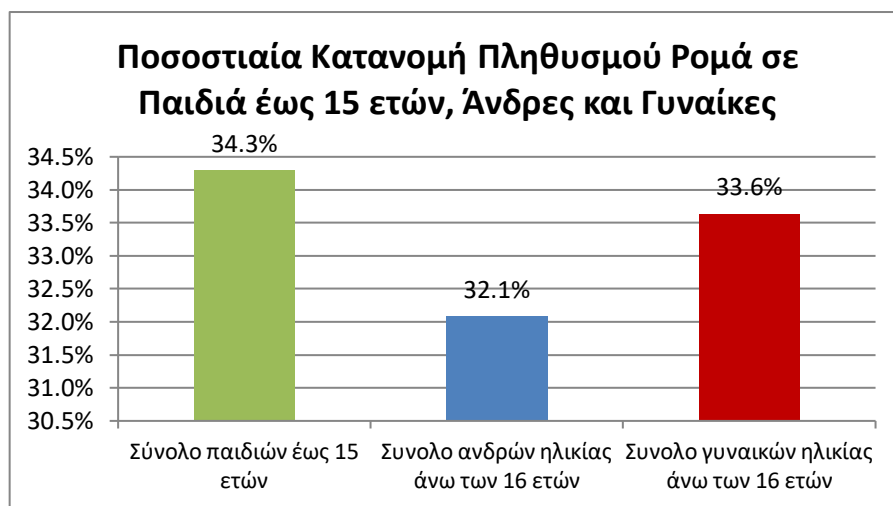

¹Μόνιμος πληθυσμός της Χώρας σύμφωνα με απογραφή 2021 ανέρχεται σε 10.432.481 (ΕΛΣΤΑΤ 2021) https://www.statistics.gr/news-announcements/-/asset_publisher/oj6VK3PQ0oCe/content/nws_census_results_booklet_19072022_gr

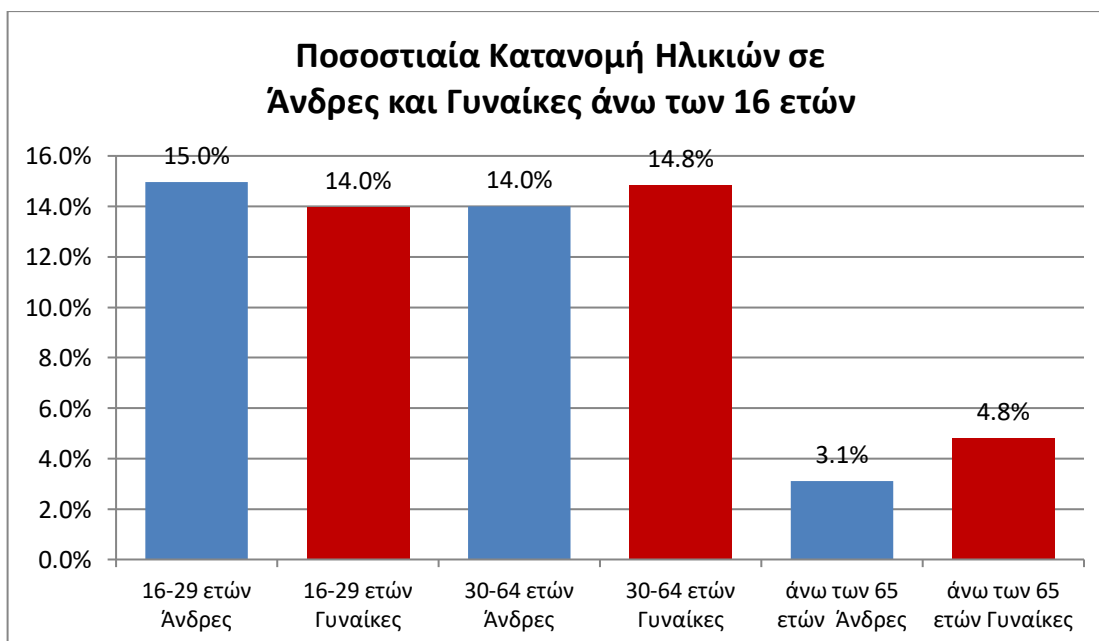
Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζεται η ποσοστιαία αναλογία μεταξύ ανδρών, γυναικών και παιδιών στο σύνολο του πληθυσμού. Πιο συγκεκριμένα, το **34,3%** του πληθυσμού αποτελούν παιδιά ηλικίας 0-15 ετών, το **33,6%** αποτελούν γυναίκες άνω των 16 ετών, το **32,1%** αποτελούν άνδρες άνω των 16 ετών.

Γράφημα 2. Κατανομή Πληθυσμού Ρομά σε Άνδρες, Γυναίκες και Παιδιά

Από το παρακάτω γράφημα αναδεικνύεται ότι συγκριτικά οι γυναίκες άνω των 16 ετών υπερτερούν έναντι των ανδρών (33,6% έναντι 32,1%). Πιο συγκεκριμένα, στις ηλικιακές ομάδες 16-29 οι άνδρες (15%) είναι περισσότεροι από τις γυναίκες (14%), στην ηλικιακή ομάδα 30-64 ετών οι γυναίκες (14,8%) είναι περισσότερες από τους άνδρες (14%) και τέλος στην ηλικιακή ομάδα άνω των 65 ετών οι γυναίκες (4,8%) είναι περισσότερες από τους άνδρες (3,1%).

Γράφημα 3. Ηλικιακή Κατανομή Πληθυσμού Ρομά - Άνδρες, Γυναίκες άνω των 16 ετών

ΠΡΩΙΜΟΙ ΓΑΜΟΙ

Οι «πρώιμοι γάμοι» μπορεί να περιγραφούν και ως παιδικοί ή ανήλικοι γάμοι και πρόκειται για το φαινόμενο κατά το οποίο τουλάχιστον το ένα από τα δυο μέρη που εισέρχονται σε γάμο ή συμβίωση είναι ανήλικο, κάτω των 18 ετών.

Η εικόνα που μεταφέρουν οι Δήμοι για τους πρώιμους γάμους είναι ότι πρόκειται για ένα φαινόμενο που αφορά το σύνολο του πληθυσμού και ότι είναι εξαιρετικά έντονο. Συγκεκριμένα, παρατηρούνται **πρώιμοι γάμοι σε 97% του συνολικού πληθυσμού Ρομά**. (Απαντήθηκε ότι παρατηρείται «πολύ» σε ποσοστό 88%, «λίγο» σε ποσοστό 9% και δεν παρατηρείται σε ποσοστό 3%).

ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

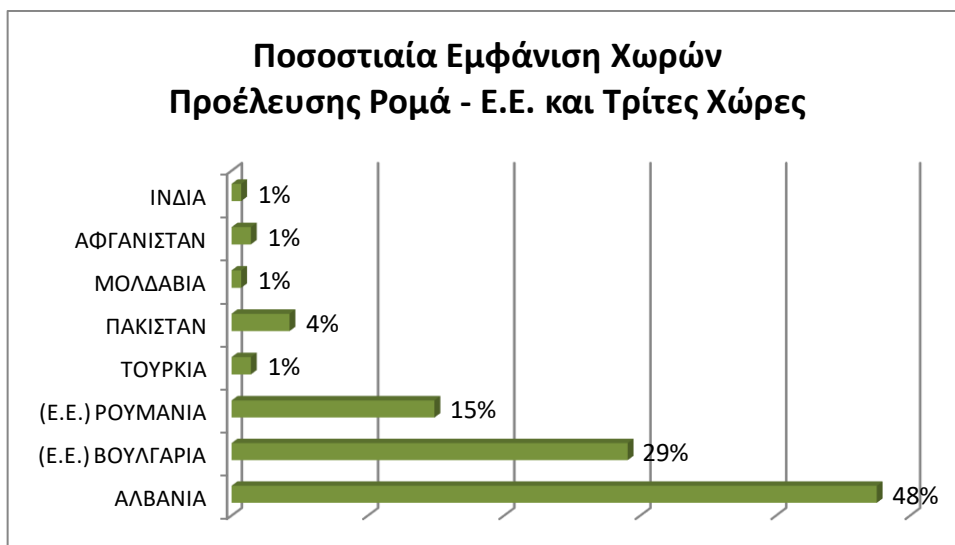
Από την ανάλυση των στοιχείων της καταγραφής έτους 2021 προέκυψε ότι η **οικογένεια Ρομά** αποτελείται από **4,2 μέλη** κατά μέσο όρο.

ΡΟΜΑ ΑΠΟ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε. ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

Σε 94 από τις 462 περιοχές διαβίωσης Ρομά καταγράφηκαν Ρομά από χώρες της Ε.Ε. και από τρίτες χώρες. Παρατηρήθηκε ότι στις μισές περιπτώσεις αναφέρεται αποκλειστικά μια άλλη χώρα προέλευσης και στις υπόλοιπες μισές περιπτώσεις συνδυασμός χωρών. Επιπλέον, σε ποσοστό 73% δόθηκε η απάντηση ότι δεν υπάρχουν («καθόλου») Ρομά από άλλες χώρες, ενώ μόλις για το 1% των απαντήσεων έγινε γνωστό ότι οι Ρομά από χώρες της Ε.Ε. και από τρίτες χώρες είναι «πολλοί». Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνουν την εικόνα για μη ύπαρξη μεγάλης μερίδας πληθυσμού Ρομά από χώρες της Ε.Ε. και από τρίτες χώρες.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσοστά εμφάνισης κάθε χώρας ως απάντηση στην ερώτηση περί χώρας καταγωγής των Ρομά. Με αυτό τον τρόπο γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι **οι Ρομά από τρίτες χώρες προέρχονται κυρίως από Αλβανία (48%), Βουλγαρία (29%), Ρουμανία (15%), δηλαδή βαλκανικές χώρες. Με μία διαφορετική ανάγνωση προέρχονται κατά 44% από χώρες της Ε.Ε. (Βουλγαρία, Ρουμανία).**

Γράφημα 4. Ποσοστιαία Εμφάνιση Τρίτων Χωρών ως Χώρες Καταγωγής καταγεγραμμένων Ρομά

ΡΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζεται ο βαθμός εντοπισμού Ρομά με αναπηρία. Πιο συγκεκριμένα, επικράτησε η απάντηση με ποσοστό 52% στο σύνολο των απαντήσεων ότι είναι «λίγοι» οι Ρομά με αναπηρία και σε ποσοστό 30% ότι δεν υπάρχουν Ρομά με αναπηρία («καθόλου»).

Γράφημα 5. Ποσοστιαία Εμφάνιση Βαθμού Εντοπισμού Ρομά με Αναπηρία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η ανάλυση για την εκπαίδευση βασίστηκε σε δείγμα των απαντήσεων που συγκεντρώθηκαν από τις οποίες μπορούσε να αντληθεί αντιπροσωπευτική εικόνα. Το δείγμα αντιστοιχεί σε 54.735 κατοίκους Ρομά (47%) του συνόλου των 117.495.

Ο παρακάτω πίνακας 1 παρουσιάζει τα ποσοστά φοίτησης των παιδιών Ρομά σε α) βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς και β) στην υποχρεωτική εκπαίδευση (Νηπιαγωγείο-Δημοτικό-Γυμνάσιο). Το ποσοστά φοίτησης παιδιών είναι χαμηλά αγγίζοντας στην προσχολική εκπαίδευση το 9% και στην υποχρεωτική εκπαίδευση (νηπιαγωγείο, δημοτικό, γυμνάσιο) μόλις το 66%.

Πίνακας 1. Ποσοστά φοίτησης στην προσχολική και υποχρεωτική εκπαίδευση

αριθμός παιδιών ηλικίας 0-3 ετών	αριθμός παιδιών που φοιτούν στην προσχολική εκπαίδευση (βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς)	% παιδιών που φοιτούν στην προσχολική εκπαίδευση	αριθμός παιδιών ηλικίας 4-15 ετών	αριθμός παιδιών που φοιτούν στην υποχρεωτική εκπαίδευση (Νηπιαγωγείο/ Δημοτικό/Γυμνάσιο)	% παιδιών που φοιτούν στην υποχρεωτική εκπαίδευση
4.766	412	9%	14.046	9.330	66%

Όπως παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα 2, ακολούθησε σύγκριση φοίτησης μεταξύ δυο κατηγοριών, Οικισμοί (Τύπου I,II,III) και Διάσπαρτα. Παρατηρείται ότι είναι χαμηλότερα τα ποσοστά φοίτησης στην προσχολική και υποχρεωτική εκπαίδευση σε Οικισμούς (Τύπου I,II,III) σε σχέση με τα Διάσπαρτα.

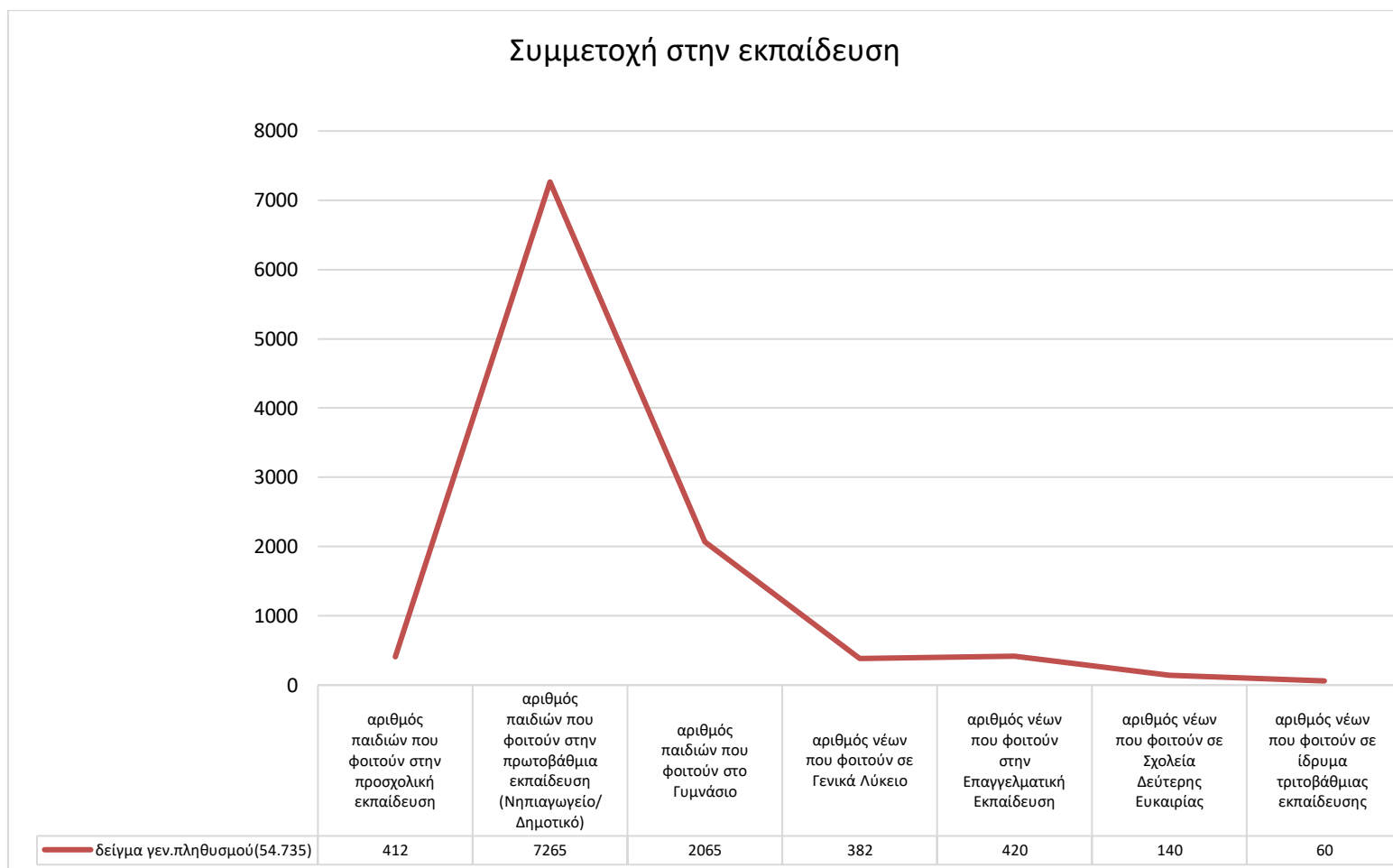
Πίνακας 2. Ποσοστά φοίτησης στην προσχολική και υποχρεωτική εκπαίδευση σε Οικισμούς (Τύπου I,II,III) και Διάσπαρτα

% παιδιών που φοιτούν στην προσχολική εκπαίδευση		% παιδιών που φοιτούν στην υποχρεωτική εκπαίδευση	
Σύνολο Οικισμών Τύπου I,II,III	Διάσπαρτα	Σύνολο Οικισμών Τύπου I,II,III	Διάσπαρτα
7%	15%	64%	73%

Αναφορικά με τη συμμετοχή των Ρομά στην εκπαίδευση, παρουσιάζεται στο παρακάτω γράφημα στο σύνολο πληθυσμού δείγματος (54.735 κάτοικοι), αριθμός ατόμων που φοιτούν στην προσχολική εκπαίδευση (412), υποχρεωτική (9.330) κλπ. Τα παρακάτω επιβεβαιώνουν την τάση για πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου μετά το Δημοτικό και σταδιακά μειούμενη συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Γράφημα 6. Συμμετοχή των Ρομά στην Εκπαίδευση ανά Εκπαιδευτική Βαθμίδα

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Όσον αφορά τον τρόπο πρόσβασης των μαθητών στο σχολείο καταγράφονται μικρής κλίμακας προβλήματα μετακίνησης μαθητών στα σχολεία, όπως παρουσιάζονται στους ακόλουθους πίνακες 3 και 4.

Πίνακας 3. Τρόπος Μεταφοράς Μαθητών στο Σχολείο – Οικισμοί (Τύπου I,II,III)

Οικισμοί Τύπου I,II,III	Αντίστοιχος Γενικός πληθυσμός	Τρόπος Μεταφοράς μαθητών	% Κατοίκων στο σύνολο των Οικισμών (Τύπου I,II,III)	% Οικισμών (Τύπου I,II,III) στο σύνολο Οικισμών
112	37.916	ναυλωμένα από Περιφέρειες/Δήμους και ταυτόχρονα με άλλους τρόπους και χωρίς προβλήματα	40%	42%
15	9.764	με πρόβλημα μετακίνησης	10%	6%
14	4.870	χωρίς πληροφορία σχετικά με τη μετακίνηση μαθητών	5%	5%
125	41.245	διάφοροι τρόποι χωρίς ναυλωμένα από Περιφέρειες/Δήμους και χωρίς προβλήματα	44%	47%
266	93.795		100%	100%

Πίνακας 4. Τρόπος Μεταφοράς Μαθητών στο Σχολείο - Διάσπαρτα

Διάσπαρτα	Αντίστοιχος Γενικός πληθυσμός	Τρόπος Μεταφοράς μαθητών	% κατοίκων στο σύνολο Διάσπαρτων
34	4.764	ναυλωμένα από Περιφέρειες/Δήμους και ταυτόχρονα με άλλους τρόπους και χωρίς προβλήματα	20%
14	721	με πρόβλημα μετακίνησης	3%
27	667	χωρίς πληροφορία σχετικά με τη μετακίνηση μαθητών	3%
121	17.548	διάφοροι τρόποι χωρίς ναυλωμένα από Περιφέρειες/Δήμους και χωρίς προβλήματα	74%
196	23.700		100%

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ

Στον τομέα της απασχόλησης, καταγράφονται υψηλά ποσοστά ανεργίας 64% (Πίνακας 5) και υψηλά ποσοστά άτυπης απασχόλησης 54% (Πίνακας 6). Ως κύριες μορφές απασχόλησης (γράφημα 7) καταγράφονται η συλλογή και το εμπόριο ανακυκλώσιμων ειδών (30,2%), πλανόδιο εμπόριο (25,6%), μικροπωλητές σε λαϊκές αγορές (13,4%), εποχικές αγροτικές εργασίες (13%), ατομικές επιχειρήσεις (5,3%) και γεωργικές εργασίες (4,7%). Ο συνολικός αριθμός εργαζομένων Ρομά σε Δήμους ανέρχεται σε 595 άτομα, ανεξαρτήτως σχέσης εργασίας και απασχολούνται ως εργάτες καθαριότητας, γενικών καθηκόντων, εργάτες πρασίνου, διαμεσολαβητές Ρομά.

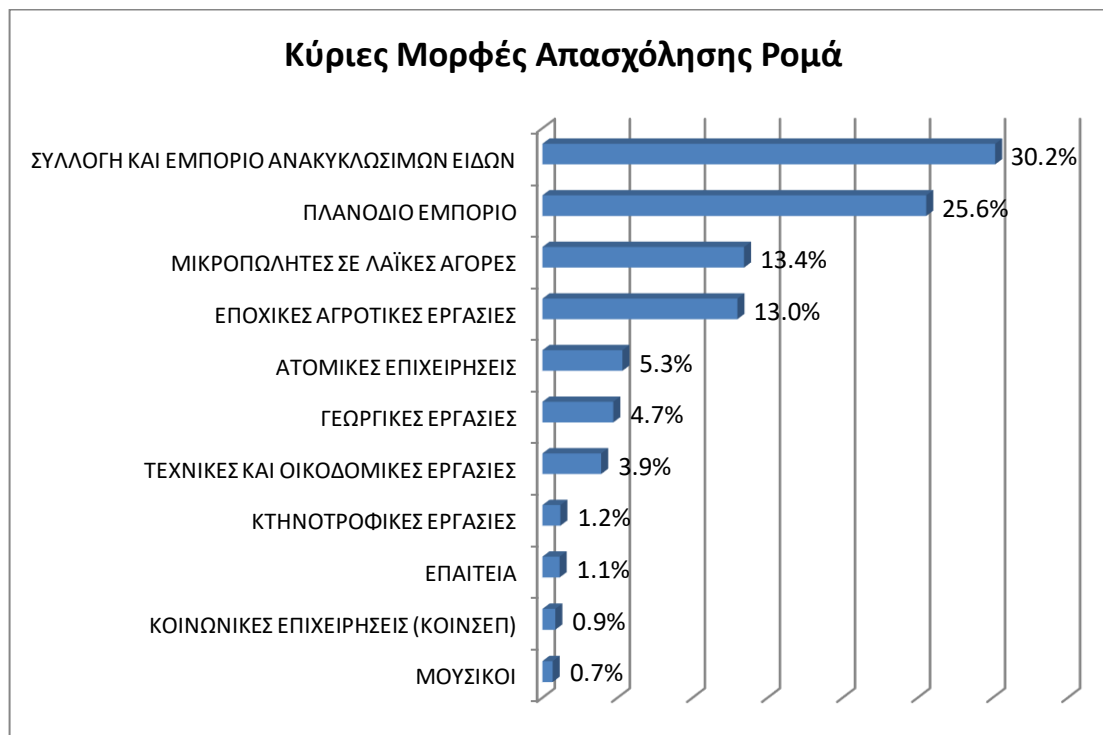
Πίνακας 5. Εκτίμηση Ανεργων και Ποσοστού Ανεργίας στους Ρομά

Σ Ρομά	Ενεργός Πληθυσμός Ρομά (Άνδρες και Γυναίκες Ηλικίας 16-64 ετών)	Άνεργοι	% Ανεργίας που εκτιμάμε για το Σ
81.282	47.144	30.394	64%

Πίνακας 6. Εκτίμηση Άτυπα Απασχολούμενων Ρομά

Σ Ρομά	Ενεργός Πληθυσμός Ρομά (Άνδρες και Γυναίκες Ηλικίας 16-64 ετών)	Απασχολούμενοι σε Άτυπες Μορφές	% Απασχολούμενων σε Άτυπες που εκτιμάμε για το Σ
90.636	52.569	28.247	54%

Γράφημα 7. Μορφές Απασχόλησης Ρομά

Κατανομή πληθυσμού και περιοχές διαβίωσης

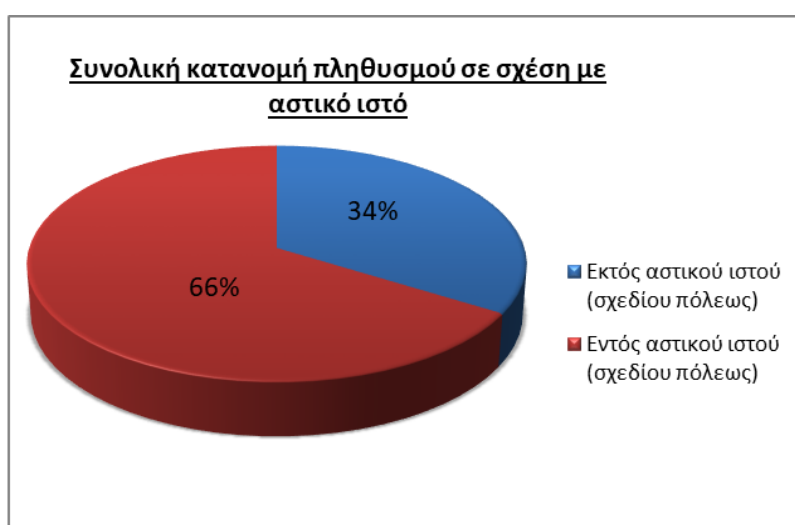
Ακολουθήθηκε προσέγγιση καταγραφής των περιοχών διαβίωσης και κατάταξή τους ως εξής:

Πίνακας 7. Βασική κατάταξη περιοχών

1	ΟΙΚΙΣΜΟΙ	Σύνολο Περιοχών Διαβίωσης	Πληθυσμός Ρομά
	Τύπου I «Άκρως υποβαθμισμένες περιοχές» Συνθήκες διαβίωσης μη αποδεκτές με καλύβια, παραπήγματα και απουσία βασικών υποδομών.	77	12.216
	Τύπου II «Μικτός καταυλισμός» Ανάμιξη σπιτιών με πρόχειρες κατασκευές (παραπήγματα, σκηνές /τσαντίρια, λυόμενες κατασκευές (container) με μόνιμη, συνήθως, χρήση και μερική υποδομή (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, οδοποιίας), συνήθως στις παρυφές κατοικημένης περιοχής.	122	46.838
	Τύπου III «Γειτονιά» «Γειτονιά» σε μόνιμη χρήση, συχνά σε υποβαθμισμένες περιοχές του αστικού ιστού (κυρίως σπίτια, κανονική οικοδομή - διαμερίσματα ή μονοκατοικίες και κάποιες λυόμενες κατασκευές (container)).	67	34.741
2	ΔΙΑΣΠΑΡΤΑ : Διαβίωση εκτός Οικισμών (Τύπου I,II,III)	196	23.700
	ΣΥΝΟΛΟ	462	117.495

Συνολικά εντοπίζονται **462 περιοχές διαβίωσης Ρομά**, εκ των οποίων οι 266 είναι οικισμοί (τύπου I, II και III) και οι 196 είναι περιοχές όπου διαβιούν διάσπαρτα. Διακρίνεται η τάση για σχέσεις συγκέντρωσης καθώς το **80% διαβιεί σε οικισμούς** καθώς και η σχετικά καλή σύνδεση με τον αστικό ιστό καθώς το **66% των κατοίκων διαβιεί εντός αστικού ιστού (σχεδίου πόλεως)**.

Γράφημα 8. Κατανομή Πληθυσμού σε σχέση με Αστικό Ιστό

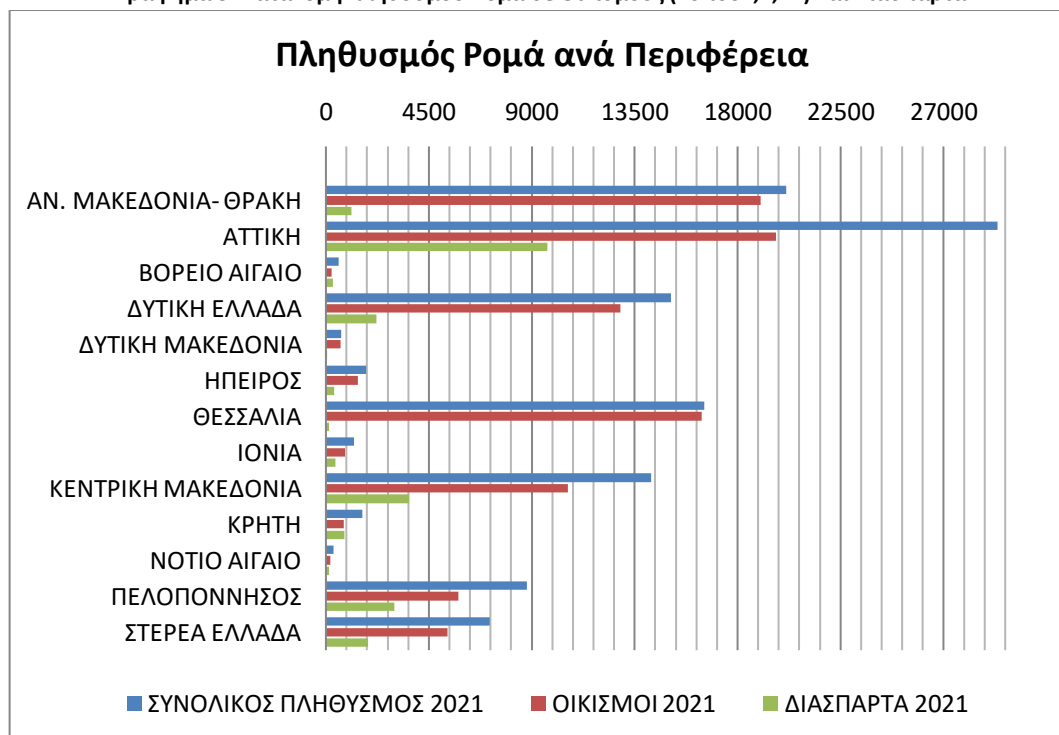
Στον πίνακα που ακολουθεί παρέχεται αναλυτική κατανομή του συνολικού πληθυσμού σε τύπους Οικισμών Ι, ΙΙ, ΙΙΙ και Διάσπαρτα ανά Περιφέρεια.

Πίνακας 8. Κατανομή πληθυσμού Ρομά σε Οικισμούς (Τύπου Ι,ΙΙ,ΙΙΙ) και Διάσπαρτα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΡΟΜΑ 2021	Ποσοστό (%) επί του Συνολικού Πληθυσμού Ρομά	ΟΙΚΙΣΜΟΙ 2021			
			Τύπου Ι	Τύπου ΙΙ	Τύπου ΙΙΙ	Διάσπαρτα
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ- ΘΡΑΚΗ	20.129	17%	1.325	5.488	12.196	1.120
ΑΤΤΙΚΗ	29.360	25%	3.787	15.816	73	9.684
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	570	0,5%	260	0	0	310
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	15.080	13%	1.239	6.135	5.510	2.196
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	680	1%	293	0	347	40
ΗΠΕΙΡΟΣ	1.768	2%	111	369	918	370
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	16.553	14%	98	9.270	7.055	130
ΙΟΝΙΑ	1.242	1%	46	781	0	415
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	14.225	12%	1.079	2.831	6.681	3.634
ΚΡΗΤΗ	1.594	1%	111	668	0	815
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	340	0,3%	200	0	0	140
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	8.800	7%	1.771	4.031	0	2.998
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	7.154	6%	1.896	1.449	1.961	1.848
ΣΥΝΟΛΟ	117.495		12.216	46.838	34.741	23.700

Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζεται ο πληθυσμός που καταγράφηκε ανά Περιφέρεια. Το κόκκινο χρώμα αντιπροσωπεύει τον πληθυσμό που διαβιεί σε Οικισμούς (Τύπου Ι,ΙΙ,ΙΙΙ), το πράσινο χρώμα τον πληθυσμό που διαβιεί διάσπαρτα και το μπλε χρώμα το σύνολο του πληθυσμού ανά Περιφέρεια.

Γράφημα 9. Κατανομή πληθυσμού Ρομά σε Οικισμούς (Τύπου Ι,ΙΙ, ΙΙΙ) και Διάσπαρτα

Στον πίνακα που ακολουθεί παρέχεται αναλυτική παρουσίαση του συνόλου των περιοχών διαβίωσης ανά Περιφέρεια.

Πίνακας 9. Κατανομή περιοχών διαβίωσης Ρομά σε Οικισμούς (Τύπου I,II,III) και Διάσπαρτα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΡΟΜΑ 2021	Ποσοστό (%) επί του Συνόλου Περιοχών Διαβίωσης Ρομά	ΟΙΚΙΣΜΟΙ 2021			
			Τύπου I	Τύπου II	Τύπου III	Διάσπαρτα
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ- ΘΡΑΚΗ	20.129	10%	5	9	23	10
ΑΤΤΙΚΗ	29.360	11%	10	18	1	20
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	570	3%	3	0	0	9
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	15.080	23%	8	38	15	47
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	680	1%	3	0	1	2
ΗΠΕΙΡΟΣ	1.768	4%	3	5	3	9
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	16.553	3%	1	6	6	2
ΙΟΝΙΑ	1.242	3%	2	7	0	4
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	14.225	11%	7	14	13	17
ΚΡΗΤΗ	1.594	2%	3	2	0	6
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	340	2%	3	0	0	5
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	8.800	17%	17	9	0	53
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	7.154	9%	12	14	5	12
ΣΥΝΟΛΟ	117.495		77	122	67	196

Υποδομές διαβίωσης

Οι 462 περιοχές διαβίωσης παρουσιάζουν χαμηλή διαθεσιμότητα βασικών υποδομών διαβίωσης. Συγκεκριμένα διαθέτει πόσιμο νερό μόλις το 84% των περιοχών, δίκτυο αποχέτευσης το 54%, ασφαλτοστρωμένο οδικό δίκτυο το 63%, δίκτυο ηλεκτροδότησης το 67%, δίκτυο ύδρευσης το 76%, κάδους απορριμμάτων το 85%.

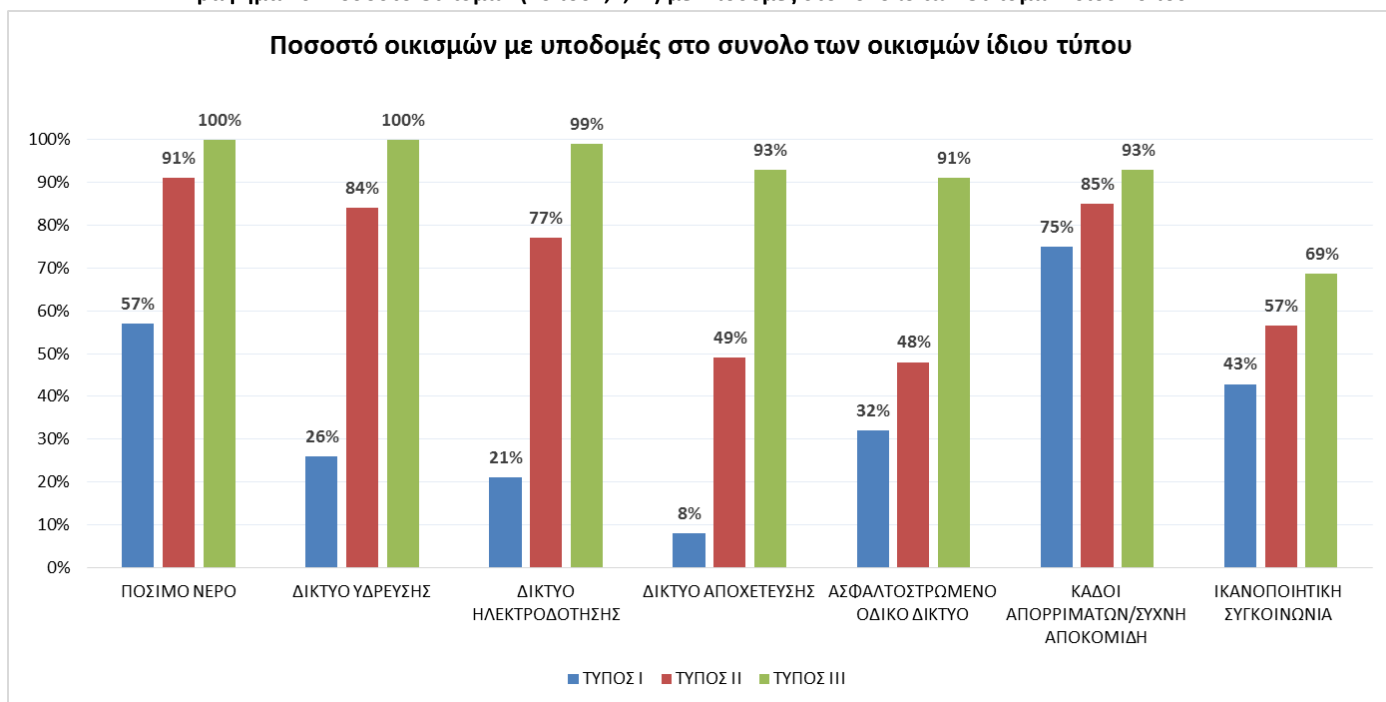
Πίνακας 10: Ποσοστό περιοχών (Οικισμοί Τύπου I,II,III & Διάσπαρτα) με υποδομές

ΥΠΟΔΟΜΕΣ	ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΥΠΟΥ I,II,III ΜΕ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	ΔΙΑΣΠΑΡΤΑ ΜΕ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	Σύνολο περιοχών με υποδομές (Οικισμοί Τύπου I,II,III & Διάσπαρτα)	% περιοχών (Οικισμοί Τύπου I,II,III & Διάσπαρτα) με υποδομές στο σύνολο των 462 περιοχών
ΠΟΣΙΜΟ ΝΕΡΟ	222	165	387	84%
ΔΙΚΤΥΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ	189	160	349	76%
ΔΙΚΤΥΟ ΗΛΕΚΤΡΟΔΟΤΗΣΗΣ	176	134	310	67%
ΔΙΚΤΥΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ	128	120	248	54%
ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΜΕΝΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ	145	144	289	63%
ΚΑΔΟΙ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ/ΣΥΧΝΗ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗ	224	169	393	85%

Στο γράφημα 10 που ακολουθεί απεικονίζεται η διαθεσιμότητα των υποδομών ανά τύπο οικισμού (I,II,III) και αναδεικνύονται οι ελλείψεις σε υποδομές συγκριτικά μεταξύ των διαφορετικών τύπων οικισμού.

Γράφημα 10. Ποσοστό Οικισμών (Τύπου I,II, III) με Υποδομές στο Σύνολο των Οικισμών Ίδιου Τύπου

Σχέσεις Ρομά με τοπική αυτοδιοίκηση και εκπροσώπηση

ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ ΔΗΜΟΤΕΣ ΡΟΜΑ

Το ποσοστό των καταγεγραμμένων Ρομά που είναι **εγγεγραμμένοι δημότες** στον τόπο κατοικίας τους ανέρχεται σε **80,8%**.

Καταγράφηκε στο **3,3%** του συνολικού πληθυσμού Ρομά η ύπαρξη **διαπιστωμένων αστικοδημοτικών προβλημάτων**. Ως προβλήματα αστικοδημοτικής κατάστασης θεωρούνται η αδυναμία έκδοσης ταυτότητας, ανιθαγένεια, έλλειψη, ελλιπής ή λανθασμένη ληξιαρχική πράξη γέννησης κλπ.

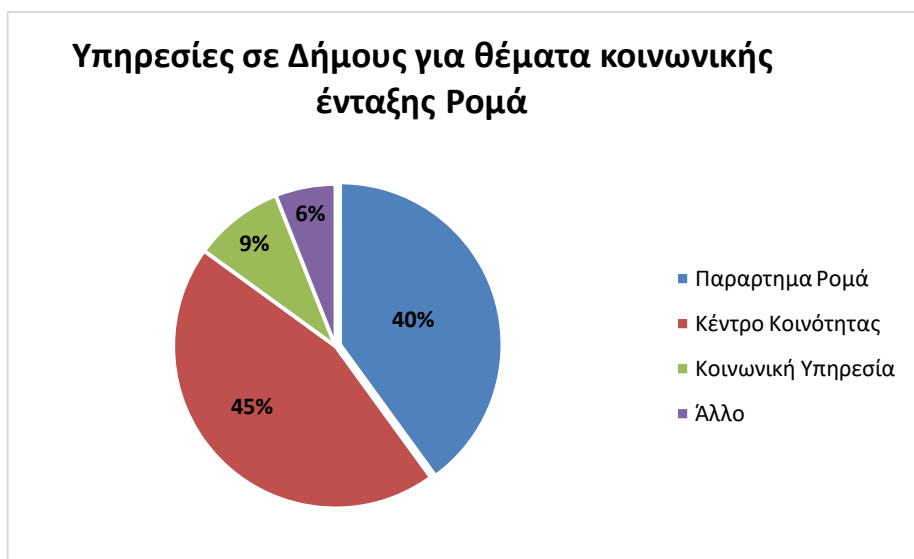
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΟΤΑ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΡΟΜΑ

Κατά μέσο όρο ασχολούνται με θέματα κοινωνικής ένταξης Ρομά **3,7 υπάλληλοι ανά Δήμο** (από 0 έως 15 άτομα ανά Δήμο)

Αναφορικά με τις υπηρεσίες που λειτουργούν οι Δήμοι για θέματα κοινωνικής ένταξης Ρομά, παρατηρούνται σε ποσοστό 45% Κέντρο Κοινότητας χωρίς Παράρτημα Ρομά, σε ποσοστό 40% Παραρτήματα Ρομά, δομές δηλαδή που έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν εξειδικευμένες δράσεις για την κοινωνική ένταξη της ομάδας στόχου και εντάσσονται στα Κέντρα Κοινότητας, σε ποσοστό 9% Κοινωνική Υπηρεσία και σε ποσοστό 6% «άλλο» (όπου «άλλο» καταγράφονται ως απαντήσεις είτε κινητή μονάδα, είτε βοήθεια στο σπίτι, είτε καμία υπηρεσία, είτε Κέντρο Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων). Από τα ανωτέρω προκύπτει ικανοποιητική κάλυψη σε δομές κοινωνικής φροντίδας και μέριμνας.

Γράφημα 11. Υπηρεσίες που Λειτουργούν οι Δήμοι για Θέματα Κοινωνικής Ένταξης Ρομά

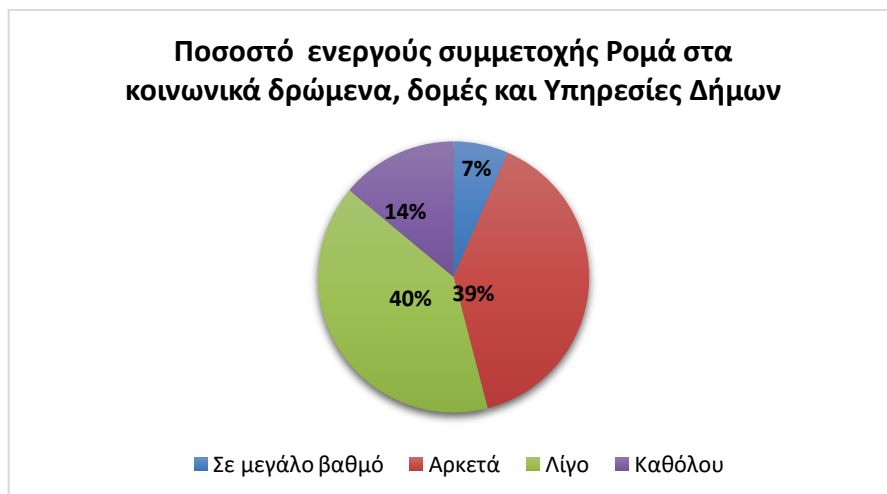

Η προσέλευση του πληθυσμού στους Δήμους έχει ως κύριο λόγο την εξασφάλιση ελάχιστου εισοδήματος (ΕΕΕ) και ειδών πρώτης ανάγκης ΤΕΒΑ (99,8%) ενώ διακρίνεται και μεγάλη προσέλευση με απώτερο σκοπό την επαγγελματική αποκατάσταση, είτε αυτή έχει την μορφή της υποστήριξης για την έκδοση/ ανανέωση καρτών ανεργίας (59,1%), είτε την αναζήτηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης (42,6%), είτε την συμβουλευτική υποστήριξη για επαγγελματικό προσανατολισμό (21,9%). Εξίσου σημαντικός λόγος προσέλευσης είναι οι εγγραφές των παιδιών στο σχολείο (39,2%) και η υποστήριξη για υποβολή αιτήσεων σε κοινωνικές δομές και υπηρεσίες (κοινωνικό φροντιστήριο, δομές ψυχικής υγείας, βρεφονηπιακοί-παιδικό σταθμοί (30,3%).

Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζεται ο βαθμός της ενεργούς συμμετοχής του πληθυσμού Ρομά στα κοινωνικά δρώμενα της τοπικής κοινωνίας και ο βαθμός που επωφελούνται από τις υπάρχουσες κοινωνικές δομές και υπηρεσίες που προσφέρονται στους δημότες (π.χ. υπηρεσίες υγείας, παιδική μέριμνα, σχολεία, δημόσιες συγκοινωνίες, δομές πολιτισμού & αθλητισμού, τοπικές εκδηλώσεις κλπ.). Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Δήμων, προκύπτει ότι μόνο κατά το ήμισυ του πληθυσμού, ποσοστό 46% (39% (σε μεγάλο βαθμό) + 7%(αρκετά)) παρατηρείται να υπάρχει ενεργός συμμετοχή.

Γράφημα 12. Βαθμός ενεργούς συμμετοχής Ρομά στα Κοινωνικά Δρώμενα και Βαθμός Συναλλαγής με Δημοτικές Υπηρεσίες

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΡΟΜΑ

Ο βασικότερος λόγος που δυσχεραίνει την ένταξή τους εδράζεται στην εκπαίδευση. Το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και ο αναλφαβητισμός (77,9%) που παρατηρούνται σε μεγάλο βαθμό καθώς και η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου και η μαθητική διαρροή (54,1%) εκτιμάται να είναι οι βασικότεροι λόγοι που εμποδίζουν όποιες διαδικασίες γίνονται προς αυτή τη κατεύθυνση. Ταυτόχρονα τόσο οι υποβαθμισμένες συνθήκες διαβίωσης (52,6%), όσο και το χαμηλό εισόδημα (51,7%) συντείνουν προς την αντίθετη κατεύθυνση.

ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΡΟΜΑ/ ΦΟΡΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗΣ

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Δήμων, δηλώθηκαν ότι δραστηριοποιούνται σε περιοχές διαβίωσης Ρομά 72 συλλογικά όργανα διαφόρων μορφών (σωματεία, ΜΚΟ κλπ) και άτυπες ενώσεις πολιτών. Όπως προκύπτει από το συνολικό πληθυσμό των περιοχών που δραστηριοποιούνται θεωρούμε περίπου ότι **το 59% του συνολικού πληθυσμού εν δυνάμει εκπροσωπείται** μέσω συλλογικών οργάνων και άτυπες ενώσεις πολιτών.

Γράφημα 13. Βαθμός εκπροσώπησης Ρομά από Συλλογικά Όργανα

